

[Axel Christensen.]

kan vi fra mit partis side fuldtud slutte os til. Hele folketingsudvalget har været enigt i at anlægge det synspunkt, at man ikke kan fastlægge produktionsomkostningerne og dermed priserne ud fra enkelte virksomheders mere eller mindre gode forhold at arbejde under. Også denne betragtning deler jeg fuldtud, og jeg vil gerne yderligere sige herom, at der indenfor erhvervene er en voksende forståelse af, at produktionsomkostningerne må nedbringes. Men for at det kan nås, er det nødvendigt, at man gennem prisdannelsen giver de pågældende erhverv lejlighed til at indtjene så meget, at nødvendig modernisering kan afholdes af driftoverskuddet, for hvis det ikke kan ske, eller der ikke gives mulighed for naturlig afskrivning, hentes efter min formening en nyttig og livsvigtig udvikling. Men jeg forstår på den højtærede ministers udtalelser her i dag, at der vil blive disse muligheder.

Der er for mig og mit parti ingen tvivl om, at de stærke indgreb, som priskontrolrådet har praktiseret siden 1939, har haft til formål at gøre ret og skel mellem producenter og forbrugere. Men der er heller ingen tvivl om, at i de ti år, vi nu har gennemlevet, hvor priskontrolrådet har fastlagt de forskellige erhvervs produktionspriser og dermed deres fortjeneste ud fra forholdene i 1939, er der vokset en erkendelse frem af, at det naturlige prisleje først kan genvindes, når hele denne omfattende administration på dette område hører op. Vi har aldrig modsat os priskontrol på tidspunkter, hvor der var knaphed på varer, som kunne give anledning til udnyttelse af forbrugerne, men vi mener, tiden er inde til i betydeligt større omfang, end det sker, at frigøre de offentlige institutioner for det omfattende tilsyn og arbejde med prisernes beregning, der foregår i dag. Tiden er inde til i stort omfang at sige til erhvervene, at nu må de vise, at de selv formår at holde prisniveauet på en linie, der svarer til købeevnen og til en normal beskæftigelse indenfor erhvervet. Jeg tror, man hellere skal gøre det end gå den vej, man i nogen udstrækning har valgt, nemlig gennem udvalg og råd at sætte erhvervsrepræsentanter ind i selve prisdirektoratets og i varedirektoratets arbejde og derved give det udseende af, at erhvervene har et betydeligt medansvar for hele den kontrol og regulering, som foregår fra de offentlige myndigheders side.

Der er for mig ingen tvivl om, at der uden risiko kan gives større frihed på en række prisområder, når blot man samtidig i større udstrækning end i dag frigiver materialer

og varer til produktionen. Det er disse ting, der efterhånden er blevet sammenhørende i denne forbindelse. Det forekommer mig, at man tager tingene i bagvendt orden, når man på flere områder begrænser salget af materialer, selvom der er materialer nok, og det er det, der faktisk foregår i dag, f. eks. med byggematerialer og med jern. Sådanne fremgangsmåder hemmer produktionen og hindrer den naturlige prisdannelse i at slå igennem. Jeg ser ingen grund til at opretholde stramme bestemmelser om udlevering af materialer, når vi i visse henseender har nok af dem i forhold til det begær, der er. Jeg ved udmærket godt, at det kan fremføres og bliver fremført, at man fortsat må vise tilbageholdenhed, fordi man ikke har garanti for, synes man, at de nyindkøbte varer og materialer kommer rettidigt frem efter deres bestemmelse og til de meget nyttige formål, de skal bruges til. Det er af den grund, man holder igen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at dette indebærer den fare, at når lagrene hos grossister og importører efterhånden bliver af en vis størrelse, holder man op med at købe, fordi man frygter det prisfald, der lurar, det prisfald, der må komme på de lagervarer, der fortsat er klausulerede, hvilket f. eks. gælder trælast og jern. Jeg tror, det vil gavne den frie prisdannelse og dermed hele erhvervsfriheden, at man slækker de bindende bestemmelser.

De områder, jeg har nævnt, er meget betydningsfulde områder beskæftigelsesmæssigt set, og det er ikke ligegyldigt, om man indfører frie forhold og fremmer beskæftigelsen, eller man hemmer den med fortsatte restriktioner i så stort omfang, som tilfældet faktisk er i dag.

Jeg vil håbe, når vi næste gang skal beskæftige os med prisloven — og det er jo meningen, at loven skal gælde til 15. november —, at vi så må stå overfor, at prisdirektoratet har afviklet en del af sin virksomhed og givet erhvervene ansvaret, men ikke på den måde, at man yderligere sætter erhvervsrepræsentanter ind i råd og navn, men på den måde, at man virkelig giver de pågældende erhvervsorganisationer det ansvar, der før eller siden alligevel skal overlades dem, for at den tidligere erhvervsfrihed kan genvindes. Det er min bestemte opfattelse, at erhvervslivet i øjeblikket på mange områder befinder sig altfor meget i spændetrøje; vi må bl. a. bort fra, at vore priser kun er rigtige, fordi priskontrollen har bestemt dem, og vi må over til, at erhvervene selv overfor det offentlige tager deres ansvar i den henseende.